

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Володимир ЄРМАЧЕНКО

БІЗНЕС-МОДЕЛЮВАННЯ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітній рівень Третій (освітньо-науковий)
Освітня програма «Облік і оподаткування»
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри
статистики і економічного
прогнозування

Олена РАЄВНЄВА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри *статистики і економічного прогнозування*
Протокол № 7-А від 12.01.2021 р.

Розробник:
Раєвнева О. В., д.е.н., проф. кафедри статистики і економічного прогнозування;
Бровко О.І., к.е.н., доц. кафедри статистики і економічного прогнозування

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

В сучасних мінливих умовах зовнішнього середовища важливим підтвердженням ефективності функціонування суб'єкта господарювання є збільшення ринкової вартості підприємства, що стає можливим завдяки формуванню його конкурентоспроможної моделі бізнесу.

Враховуючи динамічний розвиток і тенденції інтелектуалізації бізнесу, зростання ролі інноваційної діяльності у підвищенні конкурентоспроможності підприємства, всебічний вплив інформаційних потоків, розвиток електронного бізнесу, Інтернету, широке використання економіко-математичних розрахунків, зараз поняття «бізнес-модель підприємства» варто розглядати в узагальнюючому виді, тобто як таке, що охоплює всі аспекти управління компанією.

Бізнес-модель підприємства – це сукупність елементів, які характеризують принципову, відмінну від конкурентів логіку його функціонування на основі використання ключових компетенцій для максимально ефективного розподілу стратегічних ресурсів у системі бізнес-процесів із метою створення продукту (послуги), що відповідає пріоритетам споживачів.

Більш глибоко сутність бізнес-моделі підприємства розкривається через її функції: визначення місії, стратегічного бачення та перспектив розвитку компанії на нинішньому і перспективних ринках; вивчення майбутніх пріоритетів споживачів; забезпечення оптимального розподілу наявних та орієнтація на мобілізацію нових (потенційних) стратегічних ресурсів компанії; організація ефективної системи бізнес-процесів; формування, використання та розвиток інтелектуального капіталу компанії; ідентифікація та реалізація ключових компетенцій; залучення капіталу інвесторів; збільшення ринкової вартості та прибутковості компанії; підвищення конкурентоспроможності та забезпечення унікальності компанії на ринку.

Об'єктом навчальної дисципліни є соціально-економічні процеси та складові соціальних, культурних, економічних, інформаційних та бізнесових систем.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є комплекс економіко-математичних моделей оцінки, аналізу та прогнозування різних аспектів підприємницької діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок щодо дослідження підприємницької діяльності, побудови прогнозів та розробки сценаріїв поведінки агентів ринкових відношень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Бізнес-моделювання в підприємницькій діяльності» є:

- узагальнення інформації, щодо видів економіко-математичних моделей та їх використання в підприємницькій діяльності;
- вивчення економетричних методів прогнозування підприємницької діяльності
- дослідження виробничих функцій та їх характеристик для планування виробничої діяльності підприємств;
- узагальнення та аналіз сучасних моделей в різних сферах підприємницької діяльності;
- дослідження поведінки споживачів та виробників та прогнозування їх взаємодії

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1А
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Інтелектуальні методи обробки	Математичні методи, моделі та інформаційні

соціально-економічної інформації	технології у наукових дослідженнях
Сучасні економічні теорії	Написання дисертаційної роботи
Економіка підприємства	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність управління підприємницькою діяльністю на підставі моделювання реакцій підприємств та організацій на збурення зовнішнього та внутрішнього середовищ	Здатність щодо визначення об'єкту, суб'єкту дослідження соціально-економічних явищ та процесів. Здатність до формування інформаційної бази дослідження.
Здатність до побудови економіко-математичних моделей дослідження та прогнозування підприємницької діяльності	Здатність до розрахунку середньої та граничної помилки вибіркового спостереження соціально-економічних систем при різних схемах відбору. Здатність до визначення обсягу вибірки на основі використання пакетів прикладних програм.
Здатність до розв'язання проблем розвитку суб'єктів підприємницької діяльності за допомогою бізнес-моделювання	Здатність проведення первинного та вторинного групування статистичної інформації. Здатність розробки макетів статистичних таблиць. Здатність групування статистичних даних за допомогою пакетів прикладних програм
Здатність до побудови обґрунтованої системи показників наукового дослідження та вибору релевантних методів дослідження	Здатність до проведення розрахунків середніх та відносних показників при дослідженні соціально-економічних систем. Здатність до проведення аналізу інтенсивності динаміки, виявлення наявності тенденції в динамічних рядах та прогнозування соціально-економічних явищ на підставі методу екстраполяції. Здатність до виділення сезонних характеристик в досліджуваних рядах динаміки
Здатність до формування інноваційних управлінських рішень, щодо розвитку економічних процесів та об'єктів	Здатність до побудови різноманітних форм вираження індексів та оцінки їх взаємозв'язку.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Статистичні методи моделювання підприємницької діяльності.

Тема 1. Основи бізнес-моделювання підприємницької діяльності

1. Основи моделювання підприємницької діяльності.
2. Принципи побудови моделей. Класифікація моделей.
3. Вимоги до побудови моделей. Перевірка якості побудови моделей.

Лабораторна робота за темою 1. Формування інформаційного простору дослідження

Тема 2. Методи та моделі кореляційно-регресійного аналізу в підприємницькій діяльності

1. Сутність методів та моделей кореляційного аналізу та оцінки підприємницької

діяльності

2. Класифікація методів та моделей кореляційно-регресійного аналізу
3. Оцінка факторів кореляційно-регресійної моделі

Лабораторна робота за темою 2. Дослідження економічних явищ за допомогою економетричних моделей

Тема 3. Використання виробничих функцій для дослідження бізнес-процесів

1. Сутність виробничих функцій в аналізі підприємницької діяльності
2. Алгоритм використання виробничих функцій
3. Побудова виробничих функцій для дослідження бізнес-процесів

Лабораторне завдання за темою 3. Побудова виробничих функції дослідження виробничих процесів на підприємстві за допомогою основних характеристик

Змістовий модуль 2. Моделі управління підприємницькою діяльністю

Тема 4. Теорія ігор та прийняття рішень

1. Сутність теорії ігор та прийняття рішень.
2. Класифікація теорії ігор та їх сутність
3. Способи та методи використання теорії ігор при дослідженні підприємницької

діяльності

Лабораторна робота за темою 4. Побудова інформаційного простору для дослідження поведінки учасників фінансового-господарської діяльності

Тема 5. Моделі поведінки споживачів та виробників

1. Теоретичні аспекти моделей поведінки споживачів та виробників
2. Загальні моделі поведінки споживачів та виробників
3. Використання моделей поведінки споживачів та виробників при моделювання

підприємницької діяльності

Лабораторна робота за темою 5. Дослідження взаємодії споживачів та виробників.

Перелік лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у табл. «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

Проблемні лекції (тема 1,2), презентації та банки візуального супроводження (тема 1-5), робота в малих групах (лабораторна робота за темою 1-3), моделювання професійних ситуацій (лабораторна робота за темою 4-5), індивідуальна науково-дослідна робота (тема 3-5).

Методи оцінювання: поточний контроль (комп'ютерне тестування (тема 1-5)), захист лабораторної роботи (тема 1-5); захист домашніх завдань (есе) (тема 1,3,5), індивідуальне науково-дослідне завдання (тема 3-5), підсумковий контроль(залік).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, ІНДЗ, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточне оцінювання знань здобувача проводиться під час лекційних і лабораторних занять за такими критеріями:

Лекції (2 бали):

0,5 – присутність на лекції;

1,5 – активна участь в обговоренні питань лекції.

Лабораторна робота (8 балів):

2 – активна участь у вирішенні лабораторних завдань;

4 - лабораторну роботу виконано з деякими помилками та здано без захисту

6 – лабораторну роботу виконано вірно та здано без захисту;
8 – лабораторну роботу виконано вірно та захист звіту відповідно до графіку навчального процесу

Тести (2 бали):

25% правильних відповідей – 0,5 балів;
50% правильних відповідей – 0,75 балів;
75% правильних відповідей – 1,5 бали;
100% правильних відповідей – 2 бали.

Есе з презентацією матеріалу (4 бали):

4 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано аналітичні пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено комплексне дослідження об'єкту дослідження;

3 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано аналітичні пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження, відповідно меті есе;

2 – зміст та структура виконаного есе відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано аналітичні пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження відповідно меті есе, але недостатньо коректно визначено набір показників за перспективами, які впливають на розвиток бізнесу;

0 – зміст та структура виконаного есе не відповідають меті дослідження або виконання есе відсутнє.

Індивідуальна науково-дослідна робота (20 балів):

20 – усі завдання вирішені вірно, зроблено обґрунтовані висновки щодо проаналізованої ситуації;

18 – усі завдання вирішені вірно, але здобувач припустив деякі неточності у формулюванні економічних висновків;

15 – усі завдання вирішені вірно, але здобувач зробив не повні економічні висновки;

10 – усі завдання вирішені, але здобувач припустився помилок у вирішенні завдань та формулюванні висновків;

5 – усі завдання вирішені, але здобувач припустився значних помилок у їх вирішенні та формулюванні висновків;

0 – здобувач не з'явився на модульну контрольну роботу.

Система оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять. Оцінювання знань здобувача проводиться за накопичувальною 100-бальною системою.

Здобувача слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведеною в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни»

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	

Розподіл балів за тижнями

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал	
Тема 1.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція розкриває питання: 1. Основи моделювання підприємницької діяльності. 2. Принципи побудови моделей. Класифікація моделей. 3. Вимоги до побудови моделей. Перевірка якості побудови моделей.	Робота на лекції	4
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота за темою 1. Формування інформаційного простору дослідження	Захист лабораторної роботи	6
			Тестовий контроль	2
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до семінарського заняття	Захист есе	4	
Тема 2.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція розкриває питання: 1. Сутність методів та моделей кореляційного аналізу та оцінки підприємницької діяльності. 2. Класифікація методів та моделей кореляційно-регресійного аналізу. 3. Оцінка факторів кореляційно-регресійної моделі	Робота на лекції	4
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота за темою 2. Дослідження економічних явищ за допомогою економетричних моделей	Захист лабораторної роботи	8
			Тестовий контроль	2
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до лабораторного заняття			

Тема 3	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція розкриває питання: 1. Сутність виробничих функцій в аналізі підприємницької діяльності. 2. Алгоритм використання виробничих функцій. 3. Побудова виробничих функцій для дослідження бізнес-процесів	Робота на лекції	4
	Лабораторне заняття	Лабораторне завдання за темою 3. Побудова виробничих функцій дослідження виробничих процесів на підприємстві за допомогою	Тестовий контроль	2
			Захист лабораторної роботи	8
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до лабораторного заняття	Захист есе	4
Тема 4	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція розкриває питання: 1. Сутність теорії ігор та прийняття рішень. 2. Класифікація теорії ігор та їх сутність. 3. Способи та методи використання теорії ігор при дослідженні підприємницької діяльності	Робота на лекції	4
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота за темою 4. Побудова інформаційного простору для дослідження поведінки учасників фінансового-господарської діяльності	Захист лабораторної роботи	8
			Тестовий контроль	2
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до лабораторного заняття		
Тема 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція розкриває питання: 1. Теоретичні аспекти моделей поведінки споживачів та виробників. 2. Загальні моделі поведінки споживачів та виробників. 3. Використання моделей поведінки споживачів та виробників при моделювання підприємницької діяльності	Робота на лекції	4
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота за темою 5. Дослідження взаємодії споживачів та виробників	Захист лабораторної роботи	8

		Тестовий контроль	2
		ІНДЗ	20
Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 5. Підготовка до тестового контролю.	Захист есе	4

Рекомендована література

Основна

1. Статистичне моделювання та прогнозування: Навчальний посібник(гриф МОН). Під ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Раєвньої. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2014. – 578 с.
2. Статистика: Навчальний посібник / Під ред. д-ра екон. наук, проф. Раєвньої О.В. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 504 с.
3. Математические модели трансформационной экономики : Учеб. пособие // Т.С. Клебанова, Е. В. Раевнева, К. А. Стрижиченко, Л. С. Гурьянова, Н. А. Дубровина// Харьк. гос. экон. ун-т. - Х. : ИД "ИНЖЭК", 2006. - 279 с. - Учеб. изд.). - Библиогр.: 119 назв. – рус
4. Моделирование экономики : учеб.-практ. пособие // О. Ю. Полякова, К. А. Стрижиченко, Н. Ю. Голяяд// Харьк. нац. экон. ун-т. - Х., 2007. - 138 с. - Библиогр.: с. 135-137 - рус.

Додаткова

5. Дягтерев Д.А. Количественные методы в международных исследованиях. Международные процессы, Том 13, № 2, с. 35-54
6. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування: навч. посіб. / А. М. Єріна. – Київ : КНЕУ, 2001. – 170 с.
7. Халафян А.А. STATISTICA 6. Статистический анализ данных. – М.: ООО «Бином-Пресс», 2008. – 512с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

8. Офіційний сайт Всесвітнього Банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
9. Офіційний сайт Міждержавного статистичного комітету об'єднання незалежних держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cisstat.com/>
10. Офіційний сайт Європейського центрального банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ecb.europa.eu/stats/html/index.en.html>
11. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>
12. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Методичне забезпечення

13. Раєвнева О.В., Чанкіна І.В., Бровко О.І. Лабораторний практикум з навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування рядів динаміки» для здобувачів напряму підготовки 6.030506 «Прикладна статистика» денної форми навчання. – Видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014, 60 с.
14. Раєвнева О.В., Стрижиченко К.А., Чанкіна І.В., Гольяєва Л.А. Лабораторний практикум з навчальної дисципліни «Статистичне моделювання та прогнозування» для здобувачів напряму підготовки 6.030506 «Прикладна статистика» денної форми навчання. – Видавництво ХНЕУ, 2013, 60 с.
15. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система). - Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5135>

Инициаторы договора
Ковалев

Содержание статьи
1

В соответствии с пунктом 1 статьи 1111
Гражданского кодекса Российской Федерации
лицо, совершившее преступление,
не несет ответственности за свои действия,
если оно действовало в состоянии
невменяемости.

В соответствии с пунктом 2 статьи 1111
Гражданского кодекса Российской Федерации
лицо, совершившее преступление,
не несет ответственности за свои действия,
если оно действовало в состоянии
невменяемости.

В соответствии с пунктом 3 статьи 1111
Гражданского кодекса Российской Федерации
лицо, совершившее преступление,
не несет ответственности за свои действия,
если оно действовало в состоянии
невменяемости.

В соответствии с пунктом 4 статьи 1111
Гражданского кодекса Российской Федерации
лицо, совершившее преступление,
не несет ответственности за свои действия,
если оно действовало в состоянии
невменяемости.

Меню Biggie
UP